

δμιλῶ ἔθεν περὶ τῆς ἀνωμάλου τῶν ἐν τῇ Τουρκίᾳ Ἑλλήνων καταστάσεως ἐκ πνεύματος ἀντιτουρκισμοῦ, ἀλλὰ διότι φρονῶ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ παροῦσα κατάστασις εἶναι ἀνώμαλος, ὅπως παρὰ φύσιν καὶ λίαν ἐπιβλαβής, οὐχ ἦττον δὲ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς μόνιμος καὶ σταθερά, καλὸν ἔσται νὰ σκεφθῆ τις περὶ τῶν μέτρων, ἅτινα δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ταύτης.

Ἡ ἀρχή, καθ' ἣν αἱ τῆς Δύσεως Δυνάμεις διόκησαν τὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τῆς λυτρώσεως αὐτῆς ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ ζυγοῦ, ὑπῆρξεν αὐτῇ ἐκείνη, ἣν ἀνεκῆρυξεν ὁ Πίτ κατὰ τὸ 1792 ὡς «μόνον ἀληθὲς δόγμα τῆς ἰσσοροπίας» τουτέστι: «νὰ μὴ ἐπιτρέψωσιν εἰς τὴν Ῥωσσίαν νὰ ἀύξηθῆ, νὰ μὴ ἀφήσωσι δὲ τὴν Τουρκίαν νὰ ἐξασθενήσῃ.» Μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναυαρίνου ὁ Γουέλιγκτων, ὁ ἡμίθεος τῶν Ἀγγλων, ὁ ἀποκαλέσας τὴν νίκην ταύτην «ἀτυχὲς συμβάν,» ἐφρόνει ὅτι «ἡ Ἑλλάς ἔπρεπε νὰ ἐξαρτᾶται καθ' ὀλοκληρίαν ἀπὸ τὴν Τουρκίαν.» Τὴν ἰδέαν ταύτην ὑπεστήριξε καὶ ὁ λόρδος Londonderry, ὅστις ἐπεθύμει νὰ καταστῆ ἡ Ἑλλάς «ὅσον οἶόν τε ἦττον ἐπικίνδυνος, ὁ δὲ λαὸς τῆς μικροψυχος ὡς τὰ ἔθνη τοῦ Ἰνδοστάν.» Αἱ ἰδέαι αὗται φαίνεται ὅτι πραγματικῶς ὑπερίσχυσαν τῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν τοῦ λόρδου Παλμερστῶνος, ἐπιθυμοῦντος νὰ ἴδῃ τὴν Ἑλλάδα ὅσω τὸ δυνατόν μᾶλλον ἀνεξάρτητον τῆς Τουρκίας.

Αἱ κυβερνήσεις δὲν δύνανται νὰ ὑπηρετῶσι δύο ἀντιθέτους ἀρχὰς ταυτοχρόνως. Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιποιῶνται καὶ ἐνθαρρύνωσιν αἱ αὗται χεῖρες τὴν συντηρητικὴν Τουρκίαν καὶ τὴν ῥίζοσπάστιδα Ἑλλάδα. Κατ' ἀκολουθίαν ἐθυσίασαν τὴν Ἑλλάδα, ἵνα δυνηθῆ ἡ Τουρκία νὰ εὐτυχήσῃ καὶ παχυθῆ. Ἦγκαινιάσθη πολιτικὴ ἀεννάου περιστολῆς τοῦ ἀεννάως ἐκρηγνυμένου ἐθνικοῦ αἰσθήματος. Ἴδου διατὶ οἱ ξένοι ἐν Ἑλλάδι πρέσβεις ἀκαταπαύσως καταγίνονται, ἐνεργοῦντες ἐναντίον τῆς κοινῆς γνώμης, ὅτε συζητοῦνται μέτρα ἀποβλέποντα εἰς τὰ ἐξωτερικὰ πράγματα, πολλάκις δὲ καὶ ἐπεμβαίνουσιν ὅποτε

